

NAGYVÁRADAI NAPLÓ

SZERKESZTŐSÉG
és KIADÓHIVATAL:
Str. Rîmanóczy-u. 4

Telefon: 21 (inter-
urban), éjjel 16-52.

Sürgőnycim: NAPLÓ
© ORADEA-MARE ©

Hirdetéseket a ki-
adóhivatalon kívül
eredeti díjszabás
szerint felvesz min-
den nagyobb bel- és
külf. hirdetési iroda

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP ♦ FELELŐS SZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ

Fascizmus és bolsevizmus.

A világháború vérzivatarában fogantatott és a háborút követő évek káoszában született meg a politika két szörnyűsülyt: a bolsevizmus és a fascizmus. A közös anyaméh, melyből fakadtak: A antidemokrácia.

Találón mondja Lloyd George egyik lejjebb cikkében, hogy a legelső fascista Mussolini, hanem Lenin, mert az első politikus, aki először merete nyíltan hirdetni, hogy ellensége a kormányzás demokratikus rendszerének és hogy a népet képtelennek látja arra, hogy önmagát kormányozza, az Lenin volt. Ki mert volna a háború előtt ilyen elveket nyíltan hirdetni? Azok a kevésbé szociológusok (gy. az angol-német Chamberlain, a magyar Concha), kik elvileg ellenségei voltak a demokráciának és meggyőződésük volt, hogy van valami kulturális tendencia a népiuralomban, legfeljebb tudományos művekben fejtették ki nézeteiket, de nem is mertek gondolni arra, hogy a gyakorlati politika terén száljanak szembe az uralgó felfogással. A gyakorlati politika terén még a legkonzervatívabb politikusok is a demokrácia leple alatt igyekeztek érvényesíteni a maguk politikai céljait. A szociálisták is demokráciának vallották magukat és állandóan tiltakoztak az ellen, hogy a szocializmus megvalósításával ők egy új osztályuralmat akarnának tesíteni, mert — így szökött a teoria — a szocializmus, amikor a maga osztályelnyomása ellen küzd, egy új világrendért, egy demokratikus világrendért harcol, melyben ne legyenek előjogok és kiváltságok, elnyomók és elnyomottak. Lenin pedig, aki az igazi szocializmus pápájának deklarálta magát, már első programjában ezt hirdeti: „A szocializmus vezető út nem a meggyőzés, hanem a szörnyű harc, a vasfegyelmű útja. A proletárdiktatura hatalom, mely nemcsak a burzsoáziával szemben alkalmaz erőszakot, hanem minden eggyessel szemben is, aki nem feltétlenül engedelmeskedik a Tanácskormány rendelkezéseinek.”

Tehát diktatura még a proletáriátuson elül is, ami annyit tesz, hogy nem az egész proletárság bolsevista, mert hiszen ha a munkásság teljes egyértelműséggel akarná a maga ideálját, nem volna szükség diktatúrára.

Ugyanennek a diktatúrának és vasfegyelmének a híve Mussolini is, aki nem is tagadja, hogy bár a bolsevizmus és fascizmus élelái különbözők, mindkét rendszer módszerei ok tekintetben közösek egymással.

„A parlamentarizmus — mondja Mussolini — lejárt a maga idején. A fascizmus elég erős ahhoz, hogy bármit is határozzon a parlament, ő tovább haladjon a maga útján. En nem tagadom meg a néptől a jus murandit, a mormogás jogát, de azt sem szabad tulzásba vinni.”

A két politikai irány módszerében és eszközeiben teljesen megegyezik egymással. Az a körülmény, hogy a fascizmus pusztán negatívum és hogy a bolsevizmusnak van egy konstruktív része: a jövő államanak kiépítési terve, a jelen helyzet megítélése szempontjából nem bír nagy jelentőséggel, mert hisz maguk a bolsevisták hirdetik, hogy ez az állapot, a diktatura és terror kora egy nemzedéken át fog tartani.

Es a bolsevizmus és fascizmus egyesített módszere folyta a megkezdett diadalmas útját. A bolgár ellenforradalom, éppen úgy, mint a spanyol katonai diktatura, egy-egy

kisebbségnek terroron alapuló, antidemokratikus önkényuralmát jelenti. Ki tudja, holnap melyik ország ébred arra, hogy egy katonailag szervezett terrorcsapat szétkergeti parlamentjét és maga ragadja kezébe az uralmat? Minden országban meg vannak már a módszer hívei. Ku Kux Klan — Kampóskeresztiek — Ebredek, — ki tudja számon tartani a világ összes szervezett csőcselékjeinek elnevezéseit?!

Lehet, hogy e kisebbségi terrorszervezetek még jó ideig fogják tartani magukat. Tömegpszichológiai oka e jelenségeknek talán abban keresendő elsősorban, hogy az ötödik világháború teljesen demoralizálta a tömegeket. A hosszú ideig tartó katonai drill mindenütt hozzászoktatta az embereket ahhoz, hogy a terrorral szemben az egyesek tehetetlenek és legésszerűbb eljárás, engedni az erőszaknak. A tömeg még ma is csak a rettenetes katonai diktatúrát látja és még nem distinguál a Cár, a Hindenburg és a Lenin és Mussolini diktatúrája között. Fatalista lett a tömeg. A háborút követő évek szörnyű megpróbáltatásai oly rossz gazdasági helyzet teremtetek, hogy egy bárhonnan jövő új rendszertől, mindenfajta változástól csak jobbat remél a tömeg, mert azt hiszi, a mainál rosszabb már ugysem lehet. Könnyen meggyőzték, hogy ilyesfajta tömegpszichológiai okok folytán az említett négy országon kívül még máshol is felbukkannak ilyen terrorszervezetek és ideig óráig uralmon maradnak. Amde semmiféle diktatúrának nem lehet tartós jövője, mert nincs erkölcsi alapja. Még az ideális cél érdekében létesített diktatura is erkölestelen, mert

senkinek sincs joga ahhoz, hogy más erőszakkal, akarata ellenére boldogítson.

Semmi ok sincs arra, hogy a társadalmi fejlődés szempontjából nagyobb jelentőséget tulajdonítsunk a politikai élet eme káros jelenségeinek. Bármily arányokat is öltönn Európaszerte a szervezett kisebbségek terrorja, bármily véres konvulziókhoz is vezessenek a fascista-bolsevista és egyéb mozgalmak, nem bírnak akkora jelentőséggel, hogy indokoltá tegyék a demokrácia igazságába vetett meggyőződésünk revideálását. A haladó ember politikai ideálja nem lehet más, mint áhitása egy olyan államrendnek, melyben ne legyenek előjogok és kiváltságok, melyben mindenki egyenlő feltételekkel induljon neki az élet versenyének és ahol senki se legyen kénytelen más törvényeknek engedelmeskedni, mint amelyek létrehozásában maga közreműködött, vagyis emberi ésszel ma nem tudunk más eszményt konstruálni, mint a demokráciát.

A diktatura minden fejtája ellentétben áll a demokrácia alapelveivel, ellenkezik az ember erkölcsi méltóságával, gátja minden haladásnak és még azok szerint is rossz dolog, akik azt alkalmazzák. Lenin szerint szükséges rossz, mely egy jobb jövő felé lendíti az emberiséget. Amde a rosszról sohasem fakadhat jó és ezért ép oly nyomtalanul fog letűnni a történelem színpadáról a bolsevizmus, mint a fascizmus és az összes vele rokon, önkényes és elnyomóan alapuló politikai mozgalmak.

Dr Turnowsky Sándor.

Lemondás előtt a német kormány és a kancellár.

Stinnes irányításával jobboldali kormány alakul.

Berlin, október 3. A Stresemann-kormány parlamentáris helyzete mára tarthatatlanná vált és a legrövidebb időn belül fel fogja váltani egy jobboldali elemekből álló kabinet. Ennek az oka az, hogy a német néppárt a nagyiparosok által vezetett jobboldali frakciók nyomása alatt cserbenhagyta Stresemann-t. A jövő kormánynak reakciós jellege lesz és az új kormányban helyet fognak foglalni a német nacionalisták és a néppárton kívül a centrum és a bajor néppárt is. A demokraták álláspontja bizonytalan. Mint új kancellárt Stegerwaldot, az erősen reakciós centripárti politikust emlegetik és úgy hiszik, hogy Helfferich lesz az új pénzügyminiszter.

Az esti kilenc órára kitűzött Reichstag-ülést a kormány ingadozása miatt le kellett mondani. Stresemann, aki a helyzetet nem tudja megkönnyíteni, a birodalom elnökének jelentést tett az eseményekről. Féltilkör öszszeül a kabinet, hogy a lemondás kérdésében határozatot hozzon. Hilferding utóda előrelátólag Stinnes egyik igazgatója lesz, ami azt jelentené, hogy a Stinnes-koncern fogja befolyásolni az új kormány politikáját.

A kormány éjjel tizenegy órákor még egyszer ülést tartott. A kancellár két óra hosszat tanácskozott Ebert birodalmi elnökkel. A pártok kompromisszumot akarnak kötni, hogy a Stresemann-kormány megmaradását lehetővé tegyék. Most minden a pártok holnapi tárgyalásától függ.

A Stresemann-kormány válságba jutása-

nak híre nem érkezik váratlanul. Normális viszonyok között a Stresemann által kiépített nagy koalíció talán teherbíróbb lett volna, de ez az ellentétes elemekből összekovácsolt pártszövetség szükségszerűleg hasadozni kezdett a most felmerült problémák súlya alatt. Ma már a Vorwärts is számol azzal a lehetőséggel, hogy a német nemzeti néppárt, tehát Helfferich párja belép a kormányba és a búrharjő harc alkancellárja, az Erzberger és a Rathenau ellen megindult halálos végű hajszá vezére, Helfferich váltja fel a pénzügyminiszteri széket a független szocialista Freiheit szerkesztőjé, Hilferdinget. Ha ez csakugyan megörténék, akkor ez annyit jelent, hogy Ebert elnök Berlinben megismétli a müncheni receptet és amint Münchenben Kahr dr főállambiztossá történt kinevezésével próbálták megelőzni a Hitler által előkészített diktatura kikiáltását úgy most

Berlinben Bajorország elszakadását próbálják megelőzni egy Stegerwald-Helfferich-kormánnyal.

Hitler múlt pénteken reggel négy órákor akarta az ismert recept szerint megzállani a müncheni középületeket, hogy azután rohamcsapatára támaszkodva megkezdje Bajorország — kormányzását.

Kahr dr kinevezésének híre elejét vette ennek a puccs-kísérletnek, mert a monarchia vezér ellen nem lehetett harci riadóztatni. A bajor monarchisták most a szocialisták és elsősorban Hilferding ellen

Nagy Péter cár

centrálta támadásait. Ha Hilferdinget felváltja egy olyan exponált német nemzeti politikus, mint Hefferich és ha a kormány élére Stegerwald kerül, tehát a katolikus centrumnak egyike konzervatív vezére: Kahr dr. nehezebben proklamálhatja Bajorország különválását. A német minisztertanács tegnap és ma újból tárgyalta azt a kérdést, milyen lépéseket lehetne tenni Münchenben a birodalom és Bajorország viszonyának tisztázására. A tanácskozási eredménye az volt, hogy egyelőre nem időszerű az ilyen lépések megtétele. Ez nem más, mint szép megszövegezése annak a kellemetlen ténynek, hogy a

birodalmi kormány tehetetlen a bajor eseményekkel szemben és Kahr józansága Berlin egyetlen reménye...

Ma Münchenből súlyos hírek érkeztek Berlinbe: így a dr. Kahr mögé csoportosult hazafias szervezetek több fegyveres köteléke átvonult Hitler taborába. Ez olyan fejlődés, amilyent forradalmi időkben nehéz megállítani. A forradalmak mindig a szélsőségek felé tolódnak el, akár jobboldali, akár baloldali forradalomról van szó és azzal előre kellett számolni, hogy Kahr nevének váráza kopik majd minden olyan nappal, a melyen Kahr — nem cselekszik. Ezért kellett attól tartani, hogy pozíciójának fokozatos megengásával Kahr esetleg minden józan megfontolás ellenére is proklamálja Bajorország különválását és a bajor királyságot, ha csak így tudja elejét venni Hitler diktatúrájának. Kahr dr. kinevezése inkább a válság kitolása volt, mint a válság megoldása. Ezért lehet elképzelni azt, hogy most Berlinben sokakban van hajlandóság a müncheni sakkhúzási megismétlésére: és a bajor elszakadás megelőzése végett fölláttják a jobboldali kormányt.

A német nacionalisták háborúra uszítanak.

Berlin, október 3. A Vorwärts azt írja, hogy kétségtelen a német nacionalistáknak a munkásellenes taktikája és természetesen az is, hogy egy ilyen kormány a munkások legteljesebb ellenállását fogja eredményezni. Az új kormány külpolitikai kilátásai sem lehetnek kedvezőbbek. Nem lehet kétséges, hogy a német nacionalisták illegális szervezetekkel az antant országokkal konfliktust akarnak előkészíteni, ami nem jelent mást, mint a hadiállapot közeli megújítását.

A Deutsche Allgemeine Zeitung párisi mértékadó körökből azt jelenti, hogy Poincaré föltételei Németországgal szemben a leghajthatatlanabbak lesznek. Jobboldali puccs vagy kommunista zavargások esetén Franciaország a Ruhr-vidék keleti határait megszállja és Belgium segítségével hermetikusan elzárja ezt a részt Németországtól.

A Matin munkatársa, aki Németországban tartózkodik, jelentésében azt írja, hogy meggyőződése szerint az antantnak pénzügyi ellenőrzés alá kell venni Németországot és föltétlenül szükség van egy, az Ausztriához hasonló segélyakcióra.

Mit várhat Németország Franciaországtól?

Páris, október 3. Pyrénéés Orientales megye főtanácsának ülésén Barthou, a jóvátételi bizottság elnöke, kijelentette, hogy nagy tévedés és veszélyes illúzió lenne, ha azt hinnék, hogy azoknak a rendeleteknek visszavonásával, amelyeket a német birodalmi kormány a Ruhrvidéki megszállás eredményességének meghusztására kiadott, most egyik napról a másikra új helyzet állt elő.

A franciák erkölcsi győzelme teljes. Ez a győzelem annak bizonyossága, mit eredményezhet a szilárd akarat és a bizalommal teljes türelem. Meg kell várni azonban még azt az időt, amikor ez a győzelem meghozza a maga anyagi gyümölcseit is.

Október 5
péntektől október 9, keddig

A francia kormány lapjai bizonyos elismeréssel beszélnek Stresemann kancellárról, mint egész férfiről, aki meri vállalni a felelősséget cselekedeteiért és szembeállítja Stresemann kancellárt Ludendorff tábornokkal, aki mindig másokra próbálta áthárítani a felelősséget, nem tulságosan feszélyezve a tények által.

A francia lapok nem tartják férfiasnak Ludendorff eljárását

és méltán, mert Ludendorff legjobb fegyvertársait próbálta — bemártani, rájuk fogva saját cselekedeteit, míg Stresemann valóban férfiasan járt el; de azért a francia politika mégis Ludendorff tábornokot támogatja Németországban, nem pedig Stresemann kancellárt. A francia politika Ludendorff eljövételének útját egyengeti és ezzel nyilván tisztában is van. Csak éppen Ludendorff eljövetele ma már nem volna kellemetlen Franciaországnak, hiszen Ludendorff többé nem kellemetlenséget és fenyegetést jelentene Franciaország számára, csak teljesíté tenné a német fölfordulást és összeomlást.

Mi nem akarjuk — mondotta Barthou — Németországot sem megalázni, sem tönkretenni, sem széjjeltagolni.

Németország sorsa a maga jóhiszeműségétől és jóakaratóitól függ. Mi azt akarjuk, hogy Németország jusson végre vereségének tudatára, szenvedje el annak következményeit és mint a versaillesi szerződés aláírója, teljesítse lojálisan és pontosan a jóvátételre vonatkozó szerződéses határozmányokat.

Páris, október 3. (Havas) A megyetanácsok második ülészakájának megnyitása során a legtöbb határozati javaslatot elfogadták. A határozatokban bizalmat és hálát fejeznek ki Poincaré iránt azért a szilárdságért, amellyel az egész nemzetből támogatva Franciaország győzelmét, jogait és méltóságát védelmezi.

Páris, október 3. A „Journal” mainzi tudósítása szerint Franciaország és Belgium elhatározták, hogy a passzív ellenállás tényleges beszüntetése után a rajnai tartományokban a következő intézkedéseket teszik: Mindenekelőtt meggyőződést szereznek

A főszerepben:

Emil Janings
Bernhard Götzke
Dagny Servaes

arról, hogy visszavontak-e minden titkos rendeletet? A német tisztviselőknek a német kormány bizonyos rendeleteit, különösen a csőromállapokra vonatkozó rendeleteit szabad teljesíteni. A kommunista mozgalmat elfojtják.

A főbizottság a három szeparatista párt közül egyiknek érdekében sem fog eljárni, ha azonban ez a három párt valóban a község világosan kifejezett akaratára támaszkodik és egyesül, akkor a népek önrendelkezési joga alapvető törvényeinek értelmében rövidesen elismerésben részesülnek.

A rajnavidéki bizottság össze fogja hívni a rajnai kereskedelem legkiválóbb képviselőit, hogy velük a gazdasági kérdések megoldását kiváltképpen pedig az új valuta megteremtésének kérdését megbeszélje.

Intézkedések történtek arra nézve, hogy a rajnavidéki eshetőségekkel számolva Franciaországban nagyterjedelmű élelmiszertermékek állíttassanak fel. A tisztviselők egyenkénti visszahelyezése is megtörténhetik, csak a rajnavidéki születésű tisztviselőket helyezik vissza,

porosz tisztviselő nem költözhetik újra a rajnai tartományokba.

Az üres állások betöltésére a német birodalmi kormány, a főbizottság, vagy talán a rajnavidéki bizottság jóváhagyása alapján gondoskodhatik. A vasutasokat a megüresülő állások mértéke szerint ismét felveszik az vezető állások azonban francia és belga csapatokban maradnak.

Dortmund, október 3. A Németországi Bányamunkások Szövetsége, a Keresztény Bányamunkások Szakszervezeti Szövetsége és a Hirt-Dunke-féle Szakszervezeti Egyesület felhívást intézett a megszállt területek bármely munkásaihoz, hogy a munkát újra kezdik meg. A Vasutasok Szakszervezeti Bizottsága a munka újból való megkezdésének tárgyalásában a franciákkal tárgyalásokat kezdett, ezek a tárgyalások azonban a franciák tevékeníthetetlen követelése miatt nem vezettek eredményre.

A bajor reakció munkában

München, október 3. A birodalmi védelmi erőkügyi miniszternek Lossow tábornokhoz intézett parancsa, amely a Völkischer Beobachter betiltásának végrehajtására vonatkozik, eljutott a tábornok kezébe, aki tovább adta a főbiztosnak. Ez óráig még nem történt döntés. Kahr főbiztos kérdésére kijelentette, hogy nem gondolja, hogy ilyen németellenes cselekedetet támasztson.

A Völkischer Beobachter holnap reggeli kiadása már megjelent.

München, október 3. Miután a württembergi

Dorian Film.

DORIAN Filmszínház

RENAISSANCE

S. A. Áruháza
Rákóczi-ut 2. sz. (Bazár-épület)

Szőnyegekben nagy választék! Versenyen kívüli árak!

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy az őszi szezon összes újdonságai az eddig is elismert mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Str. Reg. P
Telefon 2

Cselédleány után 20, 2 után 40, 3 után 80, 4 után 320 és 5 cselédleány után 640 leu. Marhalevelek után 5—15 leu.

Idegenforgalmi adó luxusszállodákban 30, I. oszt. 10, II. oszt. 8 és III. oszt. szállodákban 5 leu.

Ebadó 30, luxus kutyák után 500 leu.

Tűzoltó díjban minden adóalany évi 10 leut, minden háztulajdonos a beszedett bér összeg 3 százalékát és minden biztosító intézet a befolyó taksák összegének 1 százalékát fizeti.

Favágó üzemek évi 300 leut fizetnek.

Ezek az illetékek a városi tanács legközelebbi ülésén kerülnek tárgyalás alá. A tanács nemcsak a kamara felebbezéséből, hanem az egész városban uralkodó hangulatból is tudatában van annak, hogy a cégtábla-adót illetőleg hozott igazságtalan javaslatot revízió alá kell venni. Benedek Aladár pénzügyi tanácsos egyébként munkatársunknak ismételtén kijelentette azt, amit már a Nagyvárad Naplóban egy alkalommal megírtunk, hogy az idegen karakter semmi esetre sem a magyar nyelvű feliratokra, vagy magyar hangzású nevekre vonatkozhatik, hanem csupán a külföldi cégekre. Nagyváradon, mint határvárosban, ahol nagy az idegenforgalom, különösen elkerülhetetlenül szükség van arra, hogy a cégtáblákon többnyelvű felirat is legyen.

Epen ezért a város társadalma bizalommal várja úgy a tanácstól, mint a minden igaz ügy iránt megértéssel és helyes közigazgatási érzékkel viseltető dr. Hodor Viktor prefektustól, hogy ebben a kérdésben közmegegyezést szülő határozatot hozzanak.

A Vérvád legendája ma csütörtökön először az Apollóban.

Egy al „erdélyi földbirtokos” letartóztatása.

(Budapesti tudósítónktól.) A főkapitányság épületének kapuja előtt ma délből három egyfogatu bérkocsi állott meg. Az első kettő tele volt likőrös üvegekkel, férfi és női szövetekkel, selyemmel, perzsa szőnyegekkel, amelyeket gyors egymásutánban emeltek ki detektívek a kocsikból. A harmadik kocsi két detektív kíséretében egy sűrűn lefátyolozott hölgy lépett ki, akinek hangosan oda-szólt az egyik detektív:

— Jöjjen velünk, bárónő!

Mialatt az értékes dolgokat precíz vigyázzal az emeletre viszik, a bárónőt egy második emeleti detektív szobájában helyezik el, ahol kihallgatják. A bárónő elmondja, hogy előkelő erdélyi cselédből származik. A férjétől megszökött és külföldre utazott, ahol egy bartáncosnő lett a barátnője. Berlinben, majd Bécsben éjszakai mulatóhelyeken lépett föl mint parkettáncosnő. Bécsből Budapestre jött és itt megismerkedett egy elegáns fiatalemberrel, aki menekült erdélyi földbirtokosnak mutatkozott be. Házasságot ígért neki, ékszer, ruhát vett a bárónőnek, nagy lábon éltek. Az állítólagos földbirtokos két kézzel szórta a pénzt és most autót akart venni a menyasszonyának.

A bárónő és a „földbirtokos” egy lakásban laktak. A fiatalember értékes szőnyegekkel, képekkel díszítette a lakást, ahol — a bárónő vallomása szerint — nagy mennyiségben helyeztek el időről-időre textil- és selyemárukat. Ezekről otthon azt mondotta, hogy bizományba vásárolta és kereskedőknek adja el nagy haszonnal. A lakásban tényleg sok kereskedő megfordult, akik a szöveteket és a selymeket összevásárolták. Legutóbb huszonnégy üveg finom likőrt helyeztek el a lakásban, ezekre azonban nem akadt vevő és így a lakás értékes berendezésével a detektívek kezére került.

A detektív szobájában a bárónőnek tudomásra adták, hogy az erdélyi menekült földbirtokos Hirth Antal foglalkozás nélküli egyénnel azonos, aki egyike a leghíresebb kirakatfosztogatóknak. Hirth különösen a belvárosi üzleteket kereste fel előszeretettel éjszakánként és ahol nem volt rendőr, ott a kirakatüveget kiemelte és a kirakatot megdézsmálta. Hirth állandó éjfélü látogatója volt a szörmekeverkedéseknek, a textil és selyemáru-üzleteknek, azonban nem vetette meg azokat az üzleteket sem, ahol finom francia italokat palackokban árusítanak. Hirthnek nem volt büntérsza, a lopásokat mindig egyedül követte el.

Közel ötven följelentést adtak be elene a főkapitányságon és a károsultak szerint százezer korona összegre becsülhető az ellopott dolgok értéke. A detektívek napokig kutattak a tehetséges kirakatfosztogató után, azonban nem tudták a nyomára akadni. Tegnap éjszaka azonban a véletlen a rendőrség kezére jött Hirth Antal. Egy dohányutcai mulatóban feltűnt az inspekciós detektívnek, hogy egy frakkos fiatalember százezer koronás bankjegyeket ajándékoz a nőknek és egymásután rendeli a drágábbnál drágább italokat, amelyekkel a szomszédos asztalnál ülő ismeretlen vendégeket is megkínálta. A gavallér fiatalembert a pincérek „gróf urnak” szólították és úgy tudták, hogy dúsgazdag erdélyi földbirtokos.

Mindezek után a detektívek igazolásra szólították fel a gyanúsán viselkedő frakkos urat. Nem is volt nála semmiféle okmány, amely a személyazonosságát igazolta volna, a nadrágja hátsó zsebében azonban feszítővasakat találtak. A zsebében megtalálták a legmodernebb kirakatemelővasat, az úgynevezett sosokát is, amellyel a kirakatüvegeket könnyűszerrel egyszerűen kiemelte a helyéből.

A frakkban talált sasoka és egyéb feszítővasak a mulatóhelyen érthető konsternációt keltettek és az előkelő vendéget a lokál publikumának nagy ámulatára, elvitték a rendőrségre. Ott még az éjszaka megállapították róla, hogy Hirth Antalnak hívják és ő az, akit a rendőrség emberei a kirakatfosztogatások miatt hetek óta keresnek. Hirth a főkapitányságon már bevallott mindent. Elmondotta, hogy több kereskedővel állott üzleti összeköttetésben, akik a lopott árukat megvették tőle. Ezeket az orgazdákat ma állítják elő a rendőrségre.

Az ötven följelentéssel szemben azonban csak harmincnégy esetet ismert be, a többi tizenhatról hallani sem akar. A detektívek a lakásban házkutatást tartottak és focball labdától kezdve a szmírna-szőnyegig, milliókat érő holmikat találtak, amiket természetesen lefoglaltak. Kihallgatása után két detektív bérkocsiába ültette Hirthet, aki elvezette őket azokra a helyekre, ahol a betöréseket elkövette. A detektíveknek több helyen megmutatta, hogy a sasokával milyen könnyen dolgozik és a próbatöréseknél a déli órákban az illető üzletek előtt mindenütt nagy közönségük volt.

A sikerült próbatörések után a még mindig frakkban levő betörőt szembesítették menyasszonyával, a bárónővel, akit a lopásokkal kapcsolatban egyáltalán nem igyekezett védeni. Sőt azt állította róla, hogy tudott azokról és a lopott dolgok értékesítésében a bárónő segítségére volt. A lovagiatlan vélelmény vallomása alapján, a tagadásban levő bárónőt egyelőre őrizetbe vették. Hirth Antal azonban letartóztatott.

Csecsemők,

kisgyermek ideális ápolószere a
HÖFER-féle gyermekhintőpor
és
HÖFER-féle gyermekkrém.

A Vérvád legendája ma csütörtökön először az Apollóban.

Milyen nyelven taníthatna a zsidó iskolák?

Homályos a miniszteri rendelet.

A közoktatásügyi minisztérium legutóbb kiadott két iskolarendelete — melyeket néhány nappal ezelőtt részletesen ismertettünk — csak a katolikus és más keresztyén felekezeti iskolák tanítási rendjére és nyelvén vonatkozik. A rendelet nem tesz említést zsidó hitközségek által fenntartott iskolákról ezeket teljesen kihagyta a miniszter. Most egy póttintézkedést közöl a kormány felhivatalos lapja, amely póttintézkedés kimondottan a zsidó iskolákra vonatkozik és amely a eddigi tájékoztatatlanságot a határon túl fokozza.

A póttintézkedés szerint a zsidó elemi iskolák első és második osztályában, valamint a középiskolák első és második osztályában román nyelven kell tanítani, amiből az következne, hogy a felsőbb osztályokban a kormány megengedi a magyar nyelv használatát. Ezt a feltevést azonban megdöntik a következő néhány sorok, mely így hangzik: „A magyar nyelv — nem lévén a zsidó kisebbség anyanyelve — csak fakultatív tárgyként tanítható”.

Az intézkedés tehát homályban hagyja a hitközségi iskolákat az iránt, hogy az elemi és középiskolák felsőbb osztályában is azonnal át kell térni a román, vagy a héber tanítási nyelvre?

A szerzetesi iskolákra vonatkozólag is van egy újabb intézkedés ebben a póttintézkedésben: „Ami a szerzetesi iskolákat illeti, a szerzetesek, vagy szerzetesnők által vezetett összes iskolák, amelyek 1918 előtt a püspököktől függtek, átveszik a felekezeti iskolák szabályzatát, amelyek nem függték püspököktől, hanem a határontúli felsőbb hatóságoktól, azok csak az állam nyelvén taníthatnak”.

Mind a két intézkedés újabb zavart okoz a felekezeti iskolák nehezen indult idejében.

Legolcsóbban
és legrövidebben
fess, tisztít
az

UNIO

gőzmosógár Cluj-Kolozsvár
Calea Regele Ferdinand 132.
Lloyd 1025

Kaiser-Borax

minden háznál olyan
fontos,
mint a nyájnál a bojtár,
vagy a kolompos

DARVAS

speciális kötött áruház őszi és téli ujdonságai
és harisnyakülönlegességei megérkeztek

A Vértörökön először az Apollóban.

HIREK

V. Pollermann Aranka

hegedűművész hangversenye

október 7-én

a Kereskedelmi Csarnokban.

Jegyek előre válthatók a Központi Ujság- és Jegyirodában.

* **Minisztertanács.** Bukarestből jelentik, hogy pénteken minisztertanács lesz, melyen fontos politikai kérdések kerülnek megvitatásra.

* **Madgearu az angolok és olaszok magyar szimpátiájáról.** Bukarestből jelenti a Rádor: Az Adeverul beszélgetést közöli Madgearuval, a parasztpárt vezérével, aki most ért haza Londonból. A politikus elmondja, hogy Angliában nagy a szimpátia Magyarországhoz, ami a lordoknak a magyar magához való kapcsolatán kívül a londoni magyar követ és mellé kirendelt sajtóattache útján összefüggéseinek köszönhető. Olaszországban ugyancsak magyarbarát hangulatot áraszt. Itt azonban a helyzet Oszország baloldali politikájában leli magyarizációját.

* **Vasárnapi zárás a mézárak és enteseknél.** Az elmúlt évi gyakorlatok és tapasztalatok alapján, a Husiparosok Szakszövetsége elhatározta, hogy vasárnapokon ez október 1-étől a törvénynek megfelelően gésznapi munkaszünetet tart. Kivétel csak a óserhust árusító székek lesznek, melyek 10 óráig árusíthatnak. Felhívja tehát a szakosztály elnöksége a közönséget, hogy ezen közműnyre tekintettel, vásárlásaikat szombat délután eszközöljék és az iparosságot, hogy zleteiket vasárnap egész nap zárva tartásuk, mert az ellenőrzés foganatosítva és a rendőrségi rendőri büntetve lesznek. Szakszövetség elnöksége.

* **Kik voltak a német zsoldban álló román politikusok?** Bukarestből jelenti a Rádor: A „Viitoru” értesülése szerint a parlamenti ülésszak megnyitása után a többi képviselők interpellálni fogják a híres Bünther-dossier ügyében, amely szerint számos politikus Románia semlegeségének ideje alatt német zsoldban állott. A „Lupta” megírta ezt a hírt azzal, hogy az interpelláció miniszterelnök kívánságára történik.

* **Miniszterválság a fiumei kérdés miatt.** Az „Adeverul” értesülése szerint Belrádban Nincsićs külügyminiszter helyzete negrendült a fiumei kérdés miatt. Hír szerint a jugoszláv külügyminiszter le fog mondani.

* **Egy vonatvezető elhárította a vasúti szerencsétlenséget.** Bukarestből jelenti a Rádor: A constanza-bukaresti vonalon majdnem végzetes vasúti szerencsétlenség történt. Hibás váltóállítást következtében a gyorsvonat rossz vágányra futott és az utolsó pillanatban a vonatvezető lélekjelenléte akadályozta meg a katasztrófát.

* **Válság az olasz fascista pártban.** Rómából jelenti a Rádor: A fascista párt ebelében kitört válság tovább tart és a pártot szakadással fenyegeti. Mussolini minden befolyását latbaveti, hogy a pártegységet helyreállítsa, azonban eddig neki sem sikerült ezt megteremtteni.

* **A városi tanács nem akar új közlelmézést.** A városi tanács tegnapi ülésén dr. Vostinár János főjegyző bejelentette, hogy a Barca Romaneasca 100 vagon búzát akar átadni a városnak vagononként 46000 leuért. Ugy gondolja, hogy ebből a tisztviselőknek és a város szegényeinek olcsó lisztet és kenyeret lehetne juttatni. A búzát részletekben lehetne átvenni, az első részletre fedezetet nyújtana a volt városi közlelmézési hivatal 800000 leuja. Dr. Mangra Demeter főügyész nem hajlandó hozzájárulni, hogy a pénzt erre a célra használják, nem hajlandó arra sem, hogy a volt közlelmézés visszatérjen, örülni kell, hogy megszabadultak tőle. Különben sem hajlandó arra, hogy a tanács rizikót vállaljon magára. A tanács az ajánlatot elutasította.

* **Eljegyzés.** Schlager (Verő) Kálmán Nagyverad, Janquits Margitka Kolozsvár, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Dinnék ki akarják bérelni a színház baloldali pénztárát.** A városi tanács tegnapi ülésén Dejeu Péter kultúrtaácsos előadta, hogy Dinne Aurél és Ilies, a román színházi ügynökség tulajdonosai a tanácstól bérbe akarják venni a színház baloldali pénztárát. A tanács Parlagihoz utasította Dinnékat.

* **Likvidálják a lakáshivatalt.** Dr. Hodor Viktor prefektus rendeletet adott ki a lakáshivatal likvidálására. A likvidálási munkálatok vezetésével dr. Feder Ottó népjóléti tanácsost bízta meg.

* **Betörés.** Rosenfeld Lajos férfiniszabó Szalárdi-utca 9. sz. üzlethelyiségébe hétfőn éjszaka ismeretlen tettesek betörték és onnan a következőket vitték el: egy fakköltönyre való fekete szövetet 3 m. 30 cm., egy szmoking-öltönyre való 2 m. 50 cm., egy használt fekete zakó öltönyt, egy új sötétkék nadrágot, egy térd pepita sportnadrágot, egy nagy fekete női kabátot, egy szürke vászon kabátot és mellényt, egy szétbontott kabátot ujjak nélkül és ennek a kifordított kész mellényét, egy új mellényt zöld alapon fehér csikkal. A károsult kéri a közönséget, hogy ha valaki a fent elsorolt ruhafélékből eladásra ajánlana valamit, azonnal értesítse a rendőrséget, vagy Rosenfeld Lajos férfiniszabót, Szalárdi-utca 9.

* **Vasúti karambol a nagykarolyi állomáson.** Tegnapi délután a nagykarolyi vasúti állomás pályaudvarán karambol volt. Szerencsére az összeütközés emberéletben nem tett kárt, csupán vagonban és lokomotívban. Az összeütközés úgy történt, hogy egy mozdony tolatásokat végzett, amikor már jelezve volt a Szaniszló felől érkező gyorstehervonat. A vonatnak 15 perccel belül be kellett érkezni. A szolgálati szabályzat értelmében vonat érkezés előtt 15 perccel a befogadó pálya blok alá veendő, azon semmiféle manővergépnél többé járni nem szabad. Ez az intézkedés nem lett betartva és ennek következménye lett a karambol. A Szaniszló felől érkező vonat vezetője meglátta ugyan az útjában álló mozdonyt, azonban a vonatot megállítani nem tudta, mivel a helyen a pálya lejtős. A szabálytalan eljárás következménye az lett, hogy a gyorsvonat teljes erővel nekiszaadt a manőver-mozdonynak. Szerencsére a személyzetből senki sem sérült meg, csupán a mozdonyok rongálódtak meg súlyosan. Érdekes dolog történt a karambolnál: az összeütközés ereje olyan nagy volt, hogy a vonat lokomotívja kiugrott a sínekkel és pedig ellenkező irányban, mint ahogyan jött: az érkezés pillanatában Szatmár felé nézett a gép és mire lezuhant, éppen megfordítva, érkezése irányába, Szaniszló felé nézett, hátul Szatmár felé. Az anyagi károk nagyok, mivel mind a két gép súlyosan megrongálódott s azonkívül pár vagonban is kárt történt. A szerencsétlenségért a blok-örsterheli a felelősség. A vizsgálat már megindult.

BLUM HARISNYAI A LEGJOBBAK!

* **Robbanás a campinai pályaudvaron.** Bukarestből jelentik: A vasúti zászlóalj néhány katonájának hanyagsága folytán Campinában a pályaudvaron egy benzintartály eldobott cigarettavégtől felrobbant. A robbanásnak négy halottja és számos sebesültje van.

* **Székrekedés.** A budapesti nőrosvosi klinika bizonyítványa tanúsítja, hogy a **FERENC JOZSEF** keserűviz gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül hat.

* **Sportolók el ne feledjétek,** hogy „Diana” sósborsesszel lehet izmaik ruganyosságát legjobban megóvni.

* **Szabómunkások figyelmébe!** Férfiszabó munkások, raktári, piaci és magyar szabók október 4-én, csütörtökön este 7 órakor fontos ügyben taggyűlést tartanak. A vezetőség.

* **Öngyilkos soffőr.** Tegnapi este a rendőri központi ügyeleten bejelentették, hogy Nagy Sándor huszéves soffőr öngyilkosságot követett el és meghalt. Az öngyilkosság előzménye Bukarestből származik, ahol Nagy mint soffőr hosszabb ideig volt alkalmazva és ebben a minőségben egy vigyázatlan hajtás miatt 5000 leura büntették meg. A kiszabott pénzbüntetést a fizetéséből levonták és így vagy két hónapig teljesen ingyen dolgozott. Nagy Sándor. Közben elvesztette az összesokmányait, azért haza jött Nagyváradra, hogy okmányait újból beszeresse. Már két hét, hogy hazajött, azonban az okmányait sok utánjárás dacára sem sikerült megkapnia és ennek következtében állás nélkül maradt. Ez annyira elkésérítette Nagyt, hogy a kertbe ment és ott egy barackfára felakasztotta magát.

* **A „Die Dame” októberi száma** a „Rekord” 10-es száma és a „Legujabb Divat” 9-es száma megérkezett és kapható a Központi Ujságirodában.

* **Rimanóczy-utcán a Royal mellett,** Kertész Reclam-üzletében megbízható, jó minőségű vásznak, schiffonok, damaszt árak olcsóbban szerezhetők be, mint bárhol.

* **Meglepetést kelt az a nagymennyiségű női divat és vászonáru,** mely a Körösparti áruházba érkezett, melyeket feltűnést keltő olcsó árakon bocsát eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Olvasóinknak a legösszintébben ajánljuk,** hogy RAGLAN ténikabát és öltöny-szövet szükségletét SZEKELY posztóáruházában, Avram J. utca 5. szám alatt szerezze be, mely cég kelmei megbízható minőségűek és szolid olcsó árai köztudomásuk.

* **Kabát, costum, öltöny és ruhaszövet** bevásárlásainál nézze meg a Körösparti Áruház szövetmegéneke választékát, melyhez hasonló csak fővárosi nagy áruházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* **A férfi-szabó iparosokat értesitem,** hogy az őszi évadra raktáramat BÉLÉSÁRUKBAN dusan felszereltem, melyeket meglepő olcsó Engross árakban árusítok. SZEKELY posztó- és bélésáruház Avram J. utca 5. szám.

* **A legkényesebb igényeket is kielégíti Rimanóczy-utcán a Royal mellett Kertész Reclam üzletének női- és férfiruha, costum és kabát szövet, selyem és bélésáru ujdonságai.**

* **Feltűnő olcsó árban** vásárolhat harisnyát, férfilinge, esőernyőt jumperpamutot Blumnál a Körösparton.

„CARMEN”

hölgyfodrászat és manicur-terem
Piata Unirii (Szent László-tér) 5. sz.

Különbféle hajmunkák készítése. Paró-kák megrendelésre vidékre is pontosan szállítanak. — Olcsó abbonálások!

Miért nem iszol Gottschlig-rumot?!

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Rigoletto, A) bérlet 15. sz.
Péntek: Asszonyok bolondja, op rettujdonság
először, B) bérlet 16. sz.
Szombat délután: Fekete gyémántok, mérsékelt
helyárakkal.

Szombat este: Asszonyok bolondja, bérleten
kívül.

Vasárnap délután: Aranymadár, mérsékelt hely-
árakkal.

Vasárnap este: Asszonyok bolondja, bérleten
kívül.

Hétfő: Asszonyok bolondja, A) bérlet 17. sz.

(*) Rigoletto. Az operaegyüttes felléptével csü-
törtökön este a Rigoletto, Verdi nagyszerű operája
kerül színre. Az opera főszerepeit Baranyai, Gavora,
Tihanyi, Feleki, Márkus, Bereng éneklik. A zenekart
Váradi karnagy vezényli.

(*) Asszonyok bolondja. Egy bámulatos meséjű
és igen vidám zenéjű operettet mutat be a színház
pénteken este, mely tele van a legkedvesebb meló-
diákkal és táncokkal, mely egy tirolai miliőben játszó-
dik le és három felvonáson keresztül szórakoztatja a
közönséget. A főszerepeit e bemutató előadásnak
Pintér, Biczó, Borovszky, Misoga, Vigh és Körösi
Juci játsszák. Az Asszonyok bolondja pénteken premier
helyárakkal és B) bérletben, szombaton, vasárnap
bérleten kívül, hétfőn A) bérletben lesz a színház
műsorán. Az Asszonyok bolondja az előjelekből ítélve,
hosszu ideig fog a színház műsorán maradni. A zenei
betanítását a kedves operetnek Szatmári karnagy
végezte, a rendezés munkáját Hetényi főrendező
végezte.

(*) Délutáni előadások. Szombaton délután a
Fekete gyémántok, e négy felvonásos színmű, Jósika
Micivel a főszerepben kerül színre mérsékelt helyárak
mellett, vasárnap délután pedig az Aranymadár kerül
színre ugyancsak mérsékelt helyárak mellett, Pintér
Böskével a címszerepben.

(*) „A vérvád legendája“ címen az
idény legizgalmasabb és legerdekesebb filmje
kerül ma bemutatóra ma, csütörtökön az
Apolló moziban. A grandiozus film megható
módon adja vissza az orosz-zsidó nép szen-
vedéseit és kínódásait a rettentő sulyu vád
miatt. A mesteri rendezés és a legművészebb
alakítások sokáig emlékeztetessé teszik ezen
ritka érdekességű filmet. A vérvád legen-
dája 6 napig — csütörtöktől keddig — lesz
műsorán, hogy mindenkinek alkalma legyen
megnézni a rendkívül megható filmet. A
nagy zabásu film levetítése teljes 2 órát vesz
igénybe, miért is az előadások pontosan 5,
7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek elővételben
az Apolló pénziáránál válthatók.

(*) Ma utoljára látható a Dorian-Film-
színházban Lehar Ferenc népszerű és sok
sikert aratott operettje, az „Éva“. Hollay
Kamilla és Dán Norbert interpretáló tehet-
ségük legjavát adják ebben a kitűnő film-
ben. Az 5 felvonásos darabot egy kacagtató
2 felvonásos „Smatty“ vígjáték előzi meg.
Az „Éva“-t a Dorian-Filmszínház zenekara
az operett eredeti muzsikájával kíséri. A
bájos film ma utoljára látható. Holnap kerül
bemutatóra a „Nagy Péter cá“ című monu-
mentális Dorian-film. Jegyek elővételben.

Közgazdaság

A Hamburg American-Line hajós-
társaság megkapta Nagyvárad város-
sára és Biharmegyére az autorizációt.

Hosszu hónapok óta sulyos csatákat viv-
tak a különböző hajóstársaságok a belügy-
minisztériumban a nagyvárad és biharmegyei
autorizációért Romániában az egyetlen hely
Nagyvárad, ahol egyik hajóstársaságnak sem
volt ezideig belügyminiszeri engedélye és
miután a vegyes lakosság körében minden
időben élénk hajlandóság nyilvánul meg az
eltávozási illetőleg — érthetőnek bizonyult az
az óriási kü delem, amit a hajóstársaságok az
autorizáció elnyeréséért folytattak. A belügy-
miniszter tökéletesen tájékozva van az itteni
viszonyokról és döntése azért esett a „Ham-
burg American Line“ hajóstársaságra, mert
ugy vélte, hogy ha már mindenképpen tá-
vozni óhajtanak bizonyos elemek, legyen leg-
alább az a megnyugtató tudata, hogy a távo-
zók sorsát a legrégibb, legnagyobb és a ta-
pasztalatok szerint a legemberségesebb hajós-
vállalat gondjaira bízta.

Az autorizáció elnyerésével kapcsolatosan
ma Nagyváradra érkezett Lazarovitz Lázár,
a Hamburg American Line romániai és bul-
gáriai vezérképviselője, hogy engedélyét be-
mutassa a hatóságoknak. Munkatársunk fel-
használta az alkalmat, hogy Lazarovitz urhoz
itteni szándékait illetőleg kérdést intézzen:

— Évek óta Temesváron van a központi
irodám és nagyszámu alkalmazottaim segítsé-
gével onnan intézem a távozni szándékozók
ügyeit. Vezérelvem az abszolút korrekt, em-
berséges bánásmód. Hivatalnokaim legfőbb
kötelességét az képezi, hogy lelkiismeretes,
udvarias bánásmód révén megnyugtató ha-
tással legyenek mindazokra, akik ily hosszú
ut előtt érthetően nyugtalan lelkiállapotban
vannak. Akik a Hamburg American Line
vonalain utaznak, azok az irodámban gyű-
lekeznek és innen az én hivatalnokaim fel-
ügyelete és személyes ka'auzolása mellett
utaznak a kikötőbe. Hivatalnokaim mindaddig
a kikötőben tartózkodnak, amíg a behajózás
megtörténik. A Hamburg American Line tár-
saság 86 darab kitűnően felszerelt német
gyártmányu hajóval rendelkezik. A vezetéség
nagy sulyt helyez rá, hogy különösen a III-ik
osztályu utasok kényelmes elhelyezkedésükön
kívül kitűnő étellemezést kapjanak.

— Most, hogy Nagyvárad és Biharmegye-
re is elnyertem az autorizációt, ugyanazt
a rendszert vezetem be, mint Temesváron.
Váradi képviselőmet részére rövidesen sike-
rűlni fog megfelelő irodahelyiséget szerezni.
Az összes elutazók teljesen díjtalanul itt nyer-
hetnek még felvilágosítást.

Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk
Lazarovitz Lázárhoz, hogy a californiai és
brazíliai kivándorlás ügye hogy áll, mire a
következőket mondta:

— Irodám, mely abszolút becsületes célt
szolgál, elvből és emberséges érzésből kifo-

lyólag sohasem foglalkozott és nem is fog-
lalkozik a délamerikai kivándorlással. Soha-
sem volt célom az, hogy hangos jelszavakkal
embereket szállítsak tengerentúlra üzleti szem-
pontból anélkül, hogy meggyőződést szerez-
tem volna előzetesen arról, hogy ott biztos
nyugodt és kényelmes megélhetés várja.

Ugy értesülünk egyébként, hogy a
Hamburg America Linie romániai vezérkép-
viselőjének nagyváradai képviselője a köz-
napokban kezdi meg működését.

Tőzsdei jelentések

Zürich, okt. 3. Zárlat: Berlin 000000140
Amsterdam 220¹/₂, Newyork 560¹/₂, London
2548¹/₂, Páris 3327¹/₂, Milánó 2515, Prága
1675, Budapest 003, Bukarest 262¹/₂, Belgrád
652¹/₂, Varsó 00012—, Bécs 00078³/₄, bélyeg-
zett —.

Bukarest, október 3. Zárlat. Devizák
Páris 1330—, London 1006, Newyork 219¹/₂
Róma 960, Zürich 3940, Prága 660, Wien
31 Budapest 125.

Valuták: Márka —30, angol font 980
francia frank 1345, vájc frank 39¹/₂, lira 940
dinár 230, dollár 225, osztrák 30¹/₂, magyar 85
szokol 650.

Budapest, október 3. (Zárlat.) Bukare-
st 94—107, lei 95—108 Páris 1190—1256, Belg-
rád 226—240, Varsó 5—625. A többi kurzu-
sok változatlanok.

Budapest, szeptember 3. A keddi tőzs-
dén nagy feltűnést keltett a Ganz Danubius
mintegy 5 millió arvesztesége. Hetekig ige-
szilárdan feküdt az öreg Ganz s kurzusá-
mintegy 100 százalékkal javította meg. Be-
avatottak véleménye szerint igen érdekes ok-
van annak, hogy a Ganz-Danubius tegna-
megint 37 millióig morzsolódott le. A speku-
láció ugyanis azzal számított, hogy már
jelenlegi tőzsdei periódusban ex jog fogják je-
gyezni a Ganzot s ezáltal igen nagy nyere-
sége vélték szert tenni, miután remélték, hogy
a Ganz Danubius a felaprózás utáni 6—7 mil-
liós árfolyamát rövidesen meg fogja javítani.
Közben azonban — talán éppen a „Magyar
ország“ hiráda nyomán — nyilvánvalóvá
vált, hogy a Ganz exjog csak a jövő héte-
kerül jegyzésre. A spekuláció így előnyösebb-
nek látta darabjain tudadni, mint kötelezettsé-
ségei után az előreláthatólag igen magashe-
pénzt fizetni. Ha figyelembe vesszük, hogy
egy kötés Ganz kerek 200 millió korona é-
teket reprezentál, amely összegnek minimális-
kosztópénze egy hétre 14—20 millió korona
tesz ki, nem csodálkozhatunk azon, hogy
tegnapi tőzsdén tulnyomóan az árukinál-
dominált Ganzban. Beavatott körök véle-
nye szerint a spekuláció ugyanebből az ok-
ból erősen bizik a pénteki tőzsde zárlat-
után prolongált Ganzban.

A magánforgalomban különben a kö-
vetkező kurzusok fordultak elő:

Angol—Magyar 140, Hazai 220, Hermes 78, M-
gyar Hitel 750, Ingatlan 420, Forgalmi 52, Leszámitó
110, Magyar-német 35, Olasz Bank 50, M-reur 27
Osztrák Hitel 155, Keresk. Bank 1250, Lloyd Bank
38 korona. Lipótvárosi 21, Pesti Hazai 4000 korona
Concordia 100, Elő Bpesti Gözm. 240, Back-malán
85 korona. Kohó 925, Kőszén 2775, Salgó 640 korona
Athenaeum 380, Pallas 60, Rigler 70 korona. Fegyver-
1700, Ganz-Danubius 39, Ganz Villamos 2750, Hofh-
230, Kühne 76, Láng 280, Rimamurányi 155, Schlick 12
Baróti 24, Brassói 520, Izzó 550, Szövő és kötő 8
Délcekur 510, Karton 205, Cukoripar 800, Österme-
310, Gumi 200, Vasuti forgalmi 260, Mezőgazd. ip-
640, Mezőhegyesi cukor 360, Főbusz 64, Szikra 18
Stummer 1600, Vilányi pezsgő 70, Pálfalvai 55, Int-
rexim 70 kor. Hazai faterm. 220, Neusch-Licht. 18.
ófa 620, Szlavónia 105, Viktória butor 21 kor. Ad-
580, Atlantica 86, Déli 153, Allamvasut 450, Tröszt 15
Mftr. 450 korona.

Esti 7 órakor. A délutáni magánforgalom vált-
zatlanul lanya volt. Délután is sok áru jelentkezt
piacon; pénz annál kevesebb. Állítólag a követke-
árfolyamok fordultak elő (ezerkoronákban):

Ganz Villamos 2500, Kereskedelmi Bank 120
Mftr. 440, Concordia 93, Ingatlanbank 420, Österme-
310, Athenaeum 370, Rigler 70, Pallas 60, Star-fil-
55, Ófa 620.

Hivatalosan nem jegyzett részvények. Kéve 3
Magyar-Amerikai Bank régi 14, új 12—13, Termelő-
bankja 7—9, Demecseri 20—22, Herendi porcel-
13—14, Bánfalvai szén 14, Bródi vagón 80—90000 korona

Budapest, október 3. A terménytőzsde hivatal-
árjegyzése a következő: 75—77 kilogrammos tiszta
vidéki buza 95500, dunántúli és pestmegyei 94500
78—80 kilogrammos tiszavidéki buza 97000, dunántú-
tuli és pestmegyei 96500, rozs 66500, takarmányár-
66000, sörárpa 74000, tengeri 68000, zab 69000, k-
les 80000, repce 175000, korpa 43000.

A temesvári mintavásár

kizárólag

TUNGSRAM

égővel van világítva.

Lloyd 1238

Egy operett története.

Regény a „Nagyvárad Napló”-nak.

Irta Zsoldos László.

157

Végigböngészték a lapokat, aztán elkezdtek tanakodni, vajjon csakugyan idegbajot kapott-e Csengedi Mari? Nem orvosi tévedés-e az egész? És, ha valóban megsínyli a idegzele a tüzvész, vajjon milyen természetű lesz a betegsége? Veszedelemes? Tartó? Gyógyítható? Egyikük sem volt jártas sem az orvostudományban, sem az idegbajok fitái körüli hát egészen tanácstalanok voltak ezekben a csöndes töprengéseikben. És így vajjon, hogy nem léphet színpadra többé? De hiszen neki a színpad volt az élete!

— Ér, kérlek alásan, — nézegette a porha fenekét a Fafütyök, — kértem, könyörgtem neki, hogy hagyja ott az egészséget és jöjjön ide velem Rahótvárra — ridegen elutasított magát! Hát hogy lesz akkor most, ha majd szakítani kell a pályával?

Ehhalgatott és nagyot hörpintett a bozótól.

— Miska bátyám, én tudom, mit kellene tenni.

— Mit, Gyuri fiam?

— Meg kellene látogatnom a szanatóriumban.

— Mert mégis az anyád, mi? — kérdezte amaz és cinikusan nevetett.

György nem utazott el mindjárt, mivel néhány napig rosszabbul érezte magát (hiszt most sem vigyázott az egészségére), hanem a következő héten befogatott és áthajtatott a negyedik községbe a vasúthoz. A szanatórium igazgató főorvosa megengedte a látogatást és bevezette a fiút a beteghez.

A Fafütyök, a ki utközben a vonaton látta azt is megbánta, hogy elindult (Még a látóját is gyűlöltöm a Rahóthyaknak!) — jött az eszébe s ez az emlékezés megint meggyőztette, hogy az egész gyermek (szegény), azzal a keletlen gondolattal lépett az anyjához, hogy na, most alkalmasint a visszataszító jelenet fog kifejeződni kettejük között. Csalódott, Csengeri Mari, a ki egyelőre különös, de azt is hozzátehetjük, érdekes bágyadság homálylott a szemében, könyves tekintettel jött elejbe:

— Hát mégse, hát mégse hagyott el mindenki! Isten hozott! és — csudák csudája! — megölelte s (csecsemő kora óta most először) megcsókolta az immár hevesen zokogó gyereket.

Györgyöt az izgalomtól nagyon elővette a köhögés, úgy, hogy egy darabig nem beszélhetett semmit. A mikor végre elcsöndesült, az anyja, a ki folyton, de szakadatlanul teljesen ide oda motoszkált az öt ujjával az asztalon, fátyolozott hangon azt mondta neki:

— Te nagyon köhögysz, György. Borzszítón köhögysz. Te beteg vagy.

A fiú csak rávetette a nefelejtsek szemet és válasz helyett megcirógatta az egyre ide-oda babráló kezét.

— Ugy-e, most már nem fog elhagyni a bóbót, anyám?

Az asszony, miatlatt idegesen babrált az asztalon, fátyolozott hangon felelt:

— Nem, fiam; énnekem már nem való a szereplés. Teljesen tönkrementem. Nézz rám, hogy léphetnék ilyen beteg idegzettel a színpadra. Jaj, az a zaj, a mi van! Megölné!

Alig bírta türtöztetni magát, hogy sirva fakadjon.

— Elmegyünk Rahótvárra, — cirógatta a fiút a kis Rahóthy.

— De jó neked ott lenned, György?

— Igen, hisz' a fenyves, az jót tesz.

— Igen és maga majd meggyógyít engem, anyám. Nekem a szívem volt beteg, az a köhögés, az mellékes, — kicsinyes legyintéit — hanem itt, anyám, itten szívré tette a kezét.

Eichner báróné most a szoknyáját kezdte szögezni ültében.

(Folyt. köv.)

Invitare.

La adunarea generala ordinara din anul al zecelea a societatii an. Dreher—Haggenmacher fabrica de bere din Oradea-Mare, care se va tine la 16 luna Octombrie anul 1923 la ora 6 d. m. in Oradea-Mare in sale de consiliu a s. a. Casa de Pastrare din Oradea-Mare.

Ordine de zi:

1. Raportul consiliului de administratiune si abcnzorilor.

2. Prezentarea si Statorirea bilantului si contului profitperdere din anul 1922—23. si hotarare privitor la distribuirea profitului.

3. Hotarare privitor la descarcarea membrilor din consiliul de administratiune si cenzorilor.

4. Statorirea onorarului special al membrilor consiliului de administratiune pe anul de gestiune 1922—23.

5. Statorirea tantiemei cenzorilor pe anul de gestiune 1923—24.

6. Alegerea alor doi cenzori.

7. Modificarea unelor punete din statute.

8. Urcarea capitulului social la 15000000 leu.

Consiliul de administratiune.

Contul-Bilant la 31. August 1923. Activa. Intravilanul fabriciei 31250 lei, Zidirile si aranjamentul fabriciei 10360277.79 lei, Butoaie 429001.08 lei, Sticle si lazi 136079.68 lei, Trasuri 23503 lei, Stoc la casierie 263343.14 lei, Stoc de marfuri si material brut 3112579.80 lei, Debitori si creante de banca 3784446.79 lei, Efecte 7500 lei. Total 18147981.28 lei. Pasiva Capital social 7000000 lei, Fondul de reserva ordinar 112500 lei, Fondul de reserva pentru devaluatiune 180000 lei, Creditorii 8979144.95 lei, Contul transitoriu 469071.14 lei, Reportul profitului din anul 1921—22. 36500.28 lei, Profitul din anul 1922—23. 1370764.91 lei. Total 18147981.28 lei.

Contul profit-perdere la 31. August 1923. Perdere. Cheltuieli generale 12712567.01 lei, Reportul profitului din anul 1921—22. 36500.28 lei, Profitul din anul 1922—23. 1370764.91 lei. Total 14119832.20 lei.

Credit. Contul de bere 14083331.92 lei, Reportul profitului din anul 1921—22. 36500.28 lei. Total 14119832.20 lei.

Meghívó

a Dreher—Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár Rt. 1923. évi október hó 16-án d. u. 6 órakor Nagyváradon, a Nagyvárad Takarékpénztár Rt. tanácstermében megtartandó tízedik évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.

2. Az 1922/23. évi mérleg és nyereség-veszteség számla bemutatása, megállapítása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.

3. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.

4. Az igazgatóság külön tiszteletdíjának megállapítása az 1922—23. üzletévre.

5. A felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1923—24. üzletévre.

6. Két felügyelő-bizottsági tag megválasztása.

7. Az alapszabályok egyes pontjainak megváltoztatása.

8. Az alaptőkének 15,000,000 leire való felemelése.

Az Igazgatóság.

Mérleg-számla. 1923. augusztus 31-én. Tartozik. Gyári telek 31250 lei. Gyári épületek és berendezés 10360277.79 lei. Hordók 429001.08 lei. Üvegek és iadák 136079.68 lei. Fogatok 23503 lei. Pénztári készletek 263343.14 lei. Arukészletek és nyersanyagok 3112579.80 lei. Adósok és bankkövetelések 3784446.79 lei. Értékpapírok 7500. Összesen 18147981.28 lei. Követel. Részvénytőke 7000000 lei. Rendes tartalékalap 112500 lei. Értékcsökkenési tartalékalap 180000 lei. Hitelezők 8979144.95 lei. At-

meneti számla 469071.14 lei. Nyereség-áthozatal 1921/22. évről 36500.28 lei. 1922/23. évi nyereség 1370764.91 lei. Összesen 18147981.28 lei.

Nyereség- és veszteség-számla 1923 augusztus 31-én. Tartozik. Általános költségek 12712567.01 lei, Nyereség-áthozatal 1921—22. évről 36500.28 lei, 1922—23. évi nyereség 1370764.91 lei. Összesen 14119832.20 lei. Követel. Sör-számla 14083331.92 lei. Nyereség-áthozatal 1921—22. évről 36500.28 lei, Összesen 14119832.20 lei.

Mindennemű átköltöztetést

kipárnázott, szabadalmazott butorszallító vagy zárt vasuti kocsiban

ugy a külföld, mint a belföldre előnyös feltételek mellett eszközünk. — Csomagoló szakembereinket vidékre is elküldjük.

„EXTERNA“

Nemzetközi Szállítási és Vámolási Vállalat
Központ: Oradea-Mare, Deák Ferenc-u. 2

Női Jumperek

harisnyák, női divatruhákat
nagy választékban érkeztek

az „OLD ENGLAND”-ba
SRADA REGELE FERDINAND

Schidlof

angol, francia,
német nyelvtan

legolcsóbb a Központi Ujság-
és Jegyirodában.

Árverési hirdetés.

Egy késedelmes átvevő terhére és költségére a keresk. törvény 347. § a alapján Dr. Gheorghe Popa közjegyző ur közbejövetele mellett és az ő irodahelyiségében (Str. Cosbuc 7.) 1923 október hó 8-án d. u. 4 órakor a következő tárgyak fognak nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni: 4 drb injector, 2 tápfejszelet, 6 drb rézhenger-csap. (Mozdonszerelvények.)

Kikiáltási ár 15.000 (Tizenötezer) lei, bétátpénz ennek 10 százaléka. A vételi illeték vevőt terheli. A vételár azonnal fizetendő készpénzben.

Fenit tárgyak kikiáltási áron alul is, azonban csak egy tételben adatnak el és vevő által azonnal elszállítandók.

Eladó a fenti tárgyakért minőségileg szavatosságot nem vállal.

A tárgyak irodahelyiségében megtekinthetők (Str. Cosbuc 1).

Dr. Faragó Viktor,
ügyvéd.

Szövet

különlegességeink elismert legjobbak és a legolcsóbbak. —
Dús választék!!!!

HAVAS és GRÜNELD posztókereskedők str. Josif Vulcan 4.

Iparvállalatok, mezőgazdák
és kereskedők fehér sózott

szalonnát

2—4 táblásig l-a olvasztott
disznósírt, füstölt, paprikás
stráf szalonnát napi
áron alul beszerezhetik

HERCZ IMRE

cégnél Str. Vlahuta (Szt János-u.) 32.
Telefon 4-38. Alapított 1911-ben.

APRO HIRDETESEK

Egy szó ára 2 lei, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei.

Legolcsóbban és leggyorsabban
vizumoztat
a Központi Ujság-iroda. Telef. 1074

LEVELEZÉS.

Szininövendék vagy nos uriember barátságát keresi, ki pályáján anyagilag támogatná. Csekis föltétlen urak irjanak „Szininövendék” jellegére a kiadóba. 5810

Adás-Vétel

Butor árverés. Főpapi hagyatékából származó különböző butorok Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 36 régi Gerliczy-ház udvarán folyó hó 4-ikén, csütörtök délután 3 órakor önkéntes árverésen eladóknak. Az ingóságok ugyanazonnap d. u. 2 órától megtekinthetők. 5801

Jómeneteli gőzmosóda központban — lakással együtt — eladó. Cím a fiókiadóban Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut 18)

Eladó egy ház azonnal beköltöhető, nagy kerttel városban 150.000 leierért, 30 hold szántóföld gazdasági épületekkel és lakással. Tománé, Nilgesztelep.

Pénzkölcsönöket betáblázásra vagy kézi biztosításra, külön bejáratu butorozott szobákat, lakásokat gyorsan közvetítünk. Vállalunk utlevélügyeket, fordításokat. Pável-utca 5. 5811

Szöllőtulajdonosok sziveskedjenek eladásra kerülő bortételeiket bejelenteni Drimer Jakab borügynökségi irodájában Str. Saguna (Kapucinus-étca) 19., mely elsőrendű összehajlításainál fogva legjobban árakat el tud érni. 5793

Keresek megvételre üzletbe való jókarban levő kávédarálót. Cím a kiadóhivatalban.

Zongora kitűnő angol szerkezettel eladó. Mund, Str. Gerliczy 4. 5807

Zsirterések 40 darab 1600—240 kg. súlyúak és 120 drb nagyon szép 4 hónapon felüli malac eladó dr Lengyel Alajosnál, Szatmáron. 5808

Bélyeggyűjtők figyelmébe! Külföldi bélyegek nagy választékban, valamint bélyeg-csomagolók kaphatók a Központi Ujságirodában.

Állást nyer

Droguista segéd ügyes detailista felvétetik. Román nyelv előny. Apolló-drogueria. 5803

Kifutófiu lehetőleg román vagy németül beszélő, jó fizetéssel felvétetik. Carol Neumann, Parcul Traian No. 1.

Biztosító intézet némi óvadékkal pénztárnoknő keres. Cím a kiadóhivatalban. 5809

A város legjobb helyén újságelárusító bódéhoz némi kaucióval rendelkező árust keres azonnali belépésre a Központi Ujságiroda.

Elsőrendű filézőnök és sjuozónők keresetnek. — Str. Cuza Voda (Szacsavay utca) 11. Előnyomda.

Uj szűcsüzlet!

MASITS

Szent János-u. 2. Lőrincz mellett.

Boák, Persianer, szilskin hosszú és sportkabátok állandóan nagy választékban raktáron. Mérték utáni rendelések, javítások és átalakítások jutányosan vállaltatnak.

KÜLONFÉLE

Irodai teendőkhöz és pénztárkezelésben jártas, gépirni is tudó hivatalnoknő állását változtatná. Nagyobb vállalatnál. Cím a kiadóban.

Intelligens személy, irásban és szóban perfekt román, magyar, német, keres azonnali alkalmazást; gépirást is tud, korrekt fordításokat készít, telekkönyvi ügyekben teljesen jártas. Cím a kiadóhivatalban. 3502

Házasságközvetítők (Sadchen) kéretnek címüket „Zsidó urilány” jellegére a kiadóba leadni. 485

Főmolnári vagy malomkezelői állást keres jobb vámmalomba közepkoru tanult molnár rész vagy fizetéssel. Cím: Angyal Mihály molnár Simánd. Arad megye. 5804

Egy vidéki mezőgazdasági szeszgyárnak bérleti keresek. — Izsák, Strada Vlahuta 30. (tő sde.)

Ügyes kifutó fiu felvétetik a „Központi Ujság-irodában”.

15—16 éves fiut kifutónak keres a Központi Ujságiroda.

Szanatóriumokba szerzett gyakorlattal ajánl o zik kitűnő masszírozónó hazakhoz.

PERZSA-szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakarók, függönyök, hálósobák nagy választékban. Wertheimkasszák minden nagyságban, le szállított árak mellett!

Beck és Benjámín

Str. Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11. TELEFON 17—03.

Az „Építési és Telekadásvételi Részvénytársaság” napi értesítője.

Intézeti helyiség: Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. Irtesítési idő: d. u. 4—6 ig

Ingatlanok eladását elvállaljuk, ingatlanok adás-vételét közvetítjük. Házak kezelését elvállaljuk. 24 százalékra elvállaljuk magánpénzek kihehelyezését. — Kölcsönöket jelzálogi bekebelezésre, kézzálogra megszerzünk.

Eladó ingatlanok:

Szacsavay-utcán ház átadó szép lakással, tágas, szép műhellyel. — Kereszt-u. 9. sz. nagy bérház több részben is eladó. — Kertész-utca 12-a több lakással, kerttel. — Széles-utca 1. szám. A régi vashidall szemben, előnyös vételi feltételek. — Heltai-utca 6. sz. több lakással. — Pece-utca 18. sz. ház 7 lakással, nagy fronttal. — Velencepart nagy raktár, szép lakás, gyári helyiségnek, ipartelepek nagyon alkalmas. Kolozsvári-utcán bérház fűszerüzlettel, modern lakásokkal. Lukács György-utca 42. sz. ház több lakással, akár egészben, akár kisebb részben eladó. — Kálvária-utcán gyönyörű villa 5 szobás szép lakással. Kálvária-utca 64. sz. fél-emeletes épület több lakással. — Kálvária-utca 34. sz. ház, 3 darab 1 szobás, 1 darab 2 szobás lakással, kerttel, vételár egyharmad része rajta maradhat. — Kálvária-utca 54. sz. 5 lakással, nagy

telekkel. — Szállodának, vállalatnak alkalmas 16 szoba és melléképületeiből és egy önálló lakásból álló kettős épület gyönyörű berendezéssel eladó. Az egész elfoglalható. — Lipót-utca 1. alatti ház. Alsó Nilgesztelep 100-16. ház, 8 lakással eladó. — Str. Cio ogariu 8 darab 1 szobás lakással, nagy műhely. — Körösoldalon Török-zugban Ötvös Mihály-féle szőlő. — Ipartelep. 1/2 emeletes tágas nagy műhellyel, muaksházakkal, 2 hold kiterjedésben. — Templom-utca 19. alatti ház 5 lakással, istállóval. Str. Alexandri bérház üzlettel, több lakással. — Váradszőlőson 1 hold beltelekkel bíró lakóház, elfoglalható lakással, istállóval eladó. Kismagyar-utca 27. ház átadó lakással. — Dobrá 2 hold szőlő, 5 hold erdő, 5 hold föld, 2 ház 220.000 leierért eladó. — Fugyivásárhelyen 3 hold szőlő eladó. — Tenkei járásban évek óta fennálló, kiténő fűszer- és vasüzlet, korlátlan italmérés, kávéház, faraktár lakással átadó. — Teleki-utca 9. alatti bérházban tágas pince és raktárhelyiség bérbeadó. Ujvárosban 2 utcára nyíló emeletes bér-palota 11 szobával modern lakással. Nagyszalonban 1 hold nagy telek, uris szép lakással, iroda helyiségekkel színekkel, bármely ipartelepek alkalmas. Kiadó lakások, újvárosban 2 szoba, konyha. Nilgesztelepen 1 szoba, konyha (35000 lei kamatmentesen kölcsön ellenében, bérfizetés nélkül) Ezenkívül sok ház eladó. Eladó házat, vagy üzletet, kihehelyzendő pénztár jellegű beintézetünkkel.

JUMPER-PAMUT
minden színben. Saját gyártmány.
GYAPJUIPAR rt.
SRADA REGELE FERDINAND 13.

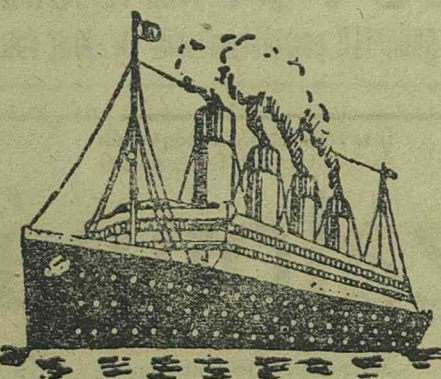
Üzleti könyvek rendkívül olcsó
áron. Főkönyv, Folyószámlakönyv, Pénztárkönyv, Pénztárnapló, kópiakönyv, Strazza minden nagyságban és vonalozásban. Finom békeidei papíron, erős vászonkötésben, borsarokkal.
Központi Ujságiroda
Oradea-Mare, Rákóczi-ut 1

A BACULA-MENNYEZET
használó jó minőségben sokkal olcsóbb, mint a náda-ott mennyezet.
Lloyd 1541
Bacula-mű Ganzert & May BRASSÓ
Bolonya, Jancsi-sor 3. Tel. 3-66
ÁLLANDÓ RAKTÁR:
ARAD: Merle Géza okl. mérnök Strada Eminescu No. 40.
KOLOZSVÁRT: Szénássy József cégnél Monostori-út 8. sz. Telefonszám 348.
TEMESVÁRT: Polgár A. és társa ri. cégnél Bulevardul Carol I. Telefonszám 77.

Több évi gyakorlattal bíró, minden irodai teendőkhöz jártas leány állást keres
Cím: Közp. Ujságirodában

Remélem tudja má hogy leggyorsabban intézi el
utlevél ügyeit és VIZUMÁT
Kolozsváron, Brassóban és Bukarestben DEUTSCH és FIA futáirodája Palace (volt Pannonia kávéház).

Valódi Bokhara szőnyegek, csillárok, ingaórák és egyéb butorok eladó Str. Regele Ferdinand No. 28 a az udvarban 3500
A katonaság által re virált szobát felmentetné s megegyezés szerint meg felető házbérrel kivennél Cím a kiadóban.
Réti Margit
Himző és előnyomdájé Zöldfa-utca 5.
(Leitner-ház) II. em. 1. ajtó alatt folytatja.
A legszebb és legújabb min ak előnyomását, továbbá legújabb ráncó függöny, ebrosz és díspárnák montirozását ige olcsón vállalja.

Délamerika

a legnagyobb és legkényelmesebb tengeri gőzösökkel I., II. és III. osztállyal. Gőzösök hetenkinti indulással. Felvilágosításokat és prospektusokat díjmentesen ad a **Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Társaság** vezérképviselte

KLEIN GYULA

Timişoara Str. Eugen Savoya (Jenő főherceg-u.) 5. — Bucureşti Calea Griviţei 183.